

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Meipoortstraat 76

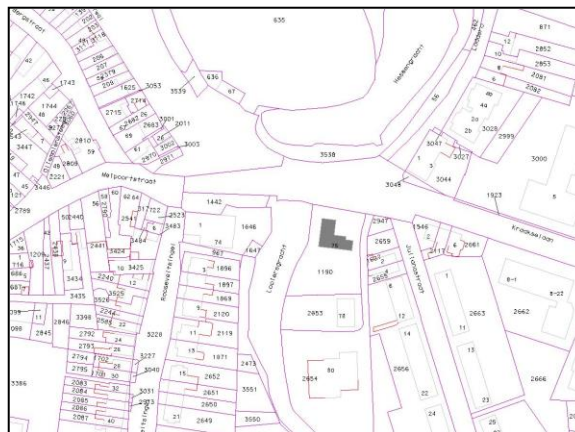
Monumentnummer : GM129

Straat : Meipoortstraat
Huisnummer : 76
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 DL

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : B
Nummer : 1190

Naam object : Wijkgebouw Groene Kruis
Bouwjaar : 1951
Architect : J. Vervoort
Bouwstijl : wederopbouwarchitectuur
Oorspronkelijke functie : wijkgebouw
Huidige functie : kantoor

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 22-09-2014
Datum aanwijzing : 23-06-2015

Situering

Vrijstaand pand met L-vormige plattegrond aan de zuidzijde van de Meipoortstraat in het deel dat juist buiten de kruising met de Hessengracht en Looiersgracht is gelegen met er tegenover de noordelijke singel, Loddero genaamd. Het gebouw staat met de noordgevel aan de bovenzijde van het talud van de stadsgracht. De hoofdentree in de

oksel van het gebouw is toegankelijk middels een pad dat achter de huizen aan de Julianastraat langs loopt.

Opbouw

Tweelaags pand met L-vormige plattegrond met een begane grond onder een flauw schilddak. Het dak van de zuidelijke vleugel is lager aangezet dan de noordelijke vleugel. Het pand staat met de westzijde aan de bovenzijde van de oever van de Looiersgracht en heeft als gevolg van het hoogteverschil aan die zijde een toegankelijk souterrain. De zuidelijke vleugel is voorzien van een kelder.

Historie

De Meipoortstraat is gelegen binnen de zuidelijke uitbreiding uit 1343 van de historische stad die in 1237 stadsrechten kreeg en kort ervoor moet zijn gesticht. De straat functioneerde als toegangsweg van en naar de Meipoort, die in 1673 in opdracht van de Franse koning Lodewijk XIV werd opgeblazen en niet werd herbouwd.

De singel werd na de definitieve opheffing van de vesting in 1923 ook aan de veldzijde bebouwd. Meipoortstraat 76 is daarvan een zeer laat voorbeeld.

Beknopte bouwgeschiedenis

In 1951 gebouwd wijkgebouw naar ontwerp van de lokaal bekende architect Jan Vervoort (1911-1993). Hij was in 1966 ook verantwoordelijk voor een uitbreiding. In 1985 is vergunning verstrekt voor een uitbreiding van de entreepartij.

Exterieur

Het wijkgebouw bestaat uit twee vleugels. Een hoge vleugel aan de noordzijde met souterrain aan de grachtzijde en een vleugel aan de zuidzijde met een lagere goot- en noklijn. De gevels zijn gemetseld met gekamde, machinale bakstenen in halfsteens verband met portland cement. Voor het trasraam en souterrain is een donkere baksteen gebruikt, erboven een lichtere steen die rondom het gebouw een centimeter naar buiten is gemetseld om de overgang te markeren. Alle vensters in het gebouw zijn voorzien van zwart geglazuurde lekdorpelstenen en een verhulde ontlastingsconstructie zodat het metselwerk boven de vensters kon worden doorgemetseld.

De entree is opgenomen in de lagere vleugel, links van de oksel van het gebouw. Dit is een ondiepe uitbreiding uit 1985 waarbij de gootlijn met een knik is doorgezet en de brievenbus en eerste steen zijn herplaatst. De uitbreiding is uitgevoerd met een machinale handvormsteen die afsteekt tegen de oorspronkelijke baksteensoort. De toegang bestaat uit twee moderne dubbele deuren met glas panelen en links twee vensters met roedenkruis in de ramen en zwarte lekdorpeltegels. Alle ramen in het gebouw zijn overigens recent vervangen door exemplaren met dubbelglas. Hierbij heeft steeds het oorspronkelijke ontwerp als uitgangspunt gediend. Links van de dubbele deuren zijn in de gevel de betonnen brievenbus met vrijgehakt opschrift "POST" en de eerste steen met opschrift "Eerste steen gelegd door dr. J. Brand 14 sept. 1951" in 1985 herplaatst.

Links van de uitbreiding een tweevaks venster met tweeruits draairamen in een licht verdiept vak. Het kozijn wordt geflankeerd door een gemetselde kolom liggende

bakstenen. Ook de twee vensters aan de andere zijde van de lage vleugel zijn zo gedetailleerd, de andere vensters in het gebouw niet.

De kopse gevel van de lage vleugel is voorzien van een centraal geplaatste buitentrapp naar de kelder. Een houten deur met verticaal getimmerde smalle planken tegen het onderpaneel en een tweeruits raam met verticale roede in het bovenpaneel geeft toegang tot de kelderruimte. Deze is niet bezocht.

De gevel is op begane grondniveau behoudens een enkel venster blind. Het venster heeft een gebogen bovendorpel en zwart geglazuurde lekdorpelstenen. Het is voorzien van ruitvormig, gekleurd glas-in-lood. Het venster wordt ontlast met een gemetselde segmentboog, geaccentueerd door een gemetselde sluitsteen.

De gevel aan de westzijde bestaat uit een laag deel rechts en een hoger deel links. De twee verschillende daken markeren beide vleugels. Het metselwerk is in halfsteens verband gemetseld en heeft rechts twee tweelicht vensters in een verdiept veld, vergelijkbaar met het venster aan de andere zijde. Links drie hooggeplaatste enkelruits toiletraampjes. Deze zijn tegen het dakoverstek aangebracht.

Het linker deel van deze gevel maakt deel uit van de noord vleugel van het gebouw. Hierin zijn twee grote vierkante vensters met vierruits ramen aangebracht met rechts een zelfde, maar kleiner, venster.

De gevel grenst aan een smal terras met een keermuur en begroeid talud dat het niveauverschil met het parkeerterrein aan de westzijde markeert. In het terras is een metalen luik opgenomen, dat de toegang tot een tweede keldertrap afsluit. Een betonnen trap met gemetselde, bakstenen balustrade voert naar het souterrain aan de noordzijde van het gebouw.

De westgevel bestaat uit twee lagen met op het souterrain niveau drie vierruits draairamen en geheel links een groot tweelicht venster met draairamen. Ertussen moderne dubbele deuren en rechts een tuindeur met zesruits bovenvak met een vierruits draairamen. De overgang van souterrain en begane grond wordt gemarkeerd door een kleine sprong naar buiten van het metselwerk van de bovenste laag. Deze is voorzien van twee tweelichts vensters met middenstijl en tweeruits draairamen rechts en twee hooggeplaatste, horizontale vensters met tweeruits ramen in het midden. Geheel links is een derde tweelicht venster met middenstijl opgenomen.

De kopse gevel aan de noordzijde is voorzien van een venster met vierruits raam links en een fors en decoratief uitgemetseld Groene Kruislogo rechts van het venster. Links op de hoek is bovendien op sierlijk gesmede lantaarnhouders een historiserend vormgegeven lantaarn geplaatst met aan vier zijden een in het melkglas opgenomen groen kruis. Twee van de ruitjes zijn gebroken/verdwenen. Uit de zorgvuldige detaillering van deze gevel blijkt dat deze vanaf de Meipoortstraat en kruising Kraakselaan met de Loddero duidelijk zichtbaar moet zijn geweest. Door de aanwezige begroeiing is dat niet meer het geval.

De gevel naast de entree ten slotte is voorzien van drie tweelicht vensters met tussenstijl en elk tweeruits draairamen. Alle gevels zijn aan de bovenzijde afgesloten met een in het dakvlak opgenomen overstek op gedecoreerde consoles die een zinken mastgoot dragen. De dakvlakken zijn belegd met romaanse dakpannen. Op de nok van de hoge vleugel, in het verlengde van de lage vleugel is een vierkant gemetselde schoorsteen opgenomen met een gegolfde betonnen vonkenvanger.

Interieur

Het interieur van het wijkgebouw is niet bezocht. Er zijn door de ramen enkele foto's genomen.

Bouwdossiers

1951	bouw wijkgebouw Groene Kruis met woning
1966	verbouwing wijkgebouw
09-12-1985	verbouwing wijkgebouw

Literatuur

Niet bekend

Waardering

Het pand dateert in zijn geheel uit 1951 en is in hoofdopzet en in details goed bewaard gebleven.

Leidend voor de waardebeoordeling zijn de architectuur, ligging en cultuurhistorie.

Meipoortstraat 76 is van belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische en cultuurhistorische waarde.

Het kruisgebouw is architectuurhistorisch van belang vanwege de gaaf bewaard gebleven architectuur in wederopbouwtrant en vanwege het creatieve gebruik in het ontwerp van de locale terreingesteldheid. Bovendien is het gebouw een prominent werk in het oeuvre van de Doesburgse architect Jan Vervoort.

Het stedenbouwkundige aspect is van minder belang vanwege de terugliggende situering ten opzichte van de straat en de verhullende begroeiing.

Het pand is cultuurhistorisch van belang vanwege de tastbare relatie met de geschiedenis van de wijkverpleging in Nederland, in het bijzonder van Doesburg.